

TRĀDIRĪDIS

Senioru deĵa 8 pāriem
V.Ozola horeogrāfija un apraksts

Deĵā izmantoti tradicionālie latviešu deĵu soļi – polka, gājiena solis, pēdas izlikšana uz papēža – pirkstgala, trīs kāju piesitieni. – To viegli var apgūt gan deĵošanā mazāk pieredzējuši dalībnieki, gan gados vecāki deĵotāji. Arī deĵas iemācīšana pēc šeit dotā apraksta kolektīvu vadītājiem, šķiet, nesagādās nekādas grūtības.

Latviešu tautisko deĵu mūzikas vecmeistara Gunāra Ordelovska šīs deĵas spriganais ritms piešķir draiskulīgu, možu noskaņojumu. – Deĵotājiem nav jādomā par sarežģītām soļu kombinācijām. Viņi vienkārši var ļauties dancošanai „par prieku sev, par prieku tev, un ļautiņiem par prieku”. – Tādēļ arī deĵai dots nosaukums „Trādirīdis”.

„Trādirīdis” pirmo reizi iestudēts ansamblim „Lielupe” 1973.gadā. Deĵots Dziesmu svētkos Jelgavā 1973.gadā, zonālajos Deĵu svētkos 1975.g.Daugavpilī.

Deĵas sākumā deĵotāji stāv pa pāriem viens aiz otra skatuves kreisās malas priekšējās kulisēs. Sievas vīriem pie labās rokas. Rokas sadotas priekšā krusteniskā satvērienā (vīra labā roka pa apakšu) – (1.zīm.).

PIRMAIS GĀJIENS

IZNĀCIENS

1.mūz.daļa, 16 t.

1. – 16.t. - Deĵotāji iznāk pa pāriem no skatuves kreisās malas priekšējām kulisēm ar 1.kustību, sākot ar labo kāju, un, virzoties pa deĵas ceļu, veido apli (1.zīm.).
15. – 16.t.nepārskaitļa pāri, pagriežoties puspagriezienu pa kreisi, nostājas ar muguru pret deĵas ceļu (2.zīm.).

OTRAIS GĀJIENS

1.mūz.daļa, 16 t.

1. – 2.t. - Visi deĵotāji pa vienam izpilda 2 polkas soļus uz vietas, grozoties pa labi, pa kreisi. Rokas sānos.
3. – 4.t. - Ar 4 gājiena soļiem pretimstāvošie deĵotāji mainās vietām. Garām viens otram iet ar mugurām, ar labo plecu pa priekšu. Maiņas beigās izpilda puspagriezienu uz vietas pa labi (3.zīm.).
5. – 8.t. - Atkārtojot 1. – 4.t.darbību, deĵotāji atgriežas savās vietās.
9. – 16.t. - Ik pa diviem pāriem skatuves stūros deĵotāji, sadodot rokas, veido 4 aplišus. Katrā aplītī ar 1.kustību virzās deĵas ceļa virzienā (4.zīm). Gājienu visi nobeidz vietās, kur bija sākumā.

TREŠAIS GĀJIENS

2.mūz.daļa, 16 t.

1. – 2.t. - Deĵotāji pa pāriem, sadodot rokas krustiskā satvērienā un sākot ar labo kāju, izpilda 2.kustību – papēža – pirkstgala solis, pēc tam, sadotas rokas neatlaižot un partneriem griežoties vienam pret otru, pagriežas ar skatu pret kaimiņu pāri.

- 3. – 4.t. - Atkārtojot 1. – 2.t.darbību, sākot ar kreiso kāju, dejotāji pagriežas ar skatu atkal tajā virzienā kā bija gājiena sākumā.
- 5. – 6.t. - Visi pāri, sākot ar labo kāju, ar 3.kustību (2 soļi + 3 kāju piesitienu) virzās pa labi, - nepārskaitļa pāri uz apļa centru, pārskaitļa – uz āru (5.zīm.).
- 7. – 8.t. - Turpinot 3.kustību, sākot ar kreiso kāju un virzoties pa kreisi, dejotāji nonāk 6.zīmējumā norādītās vietās (iezīmētās bultiņas pareiz vēl neņem vērā).
- 9. – 12.t. - Atrodies jaunajās vietās un izpildot 2.kustību, dejotāji atkārt 1. – 4.t.darbību.
- 13. – 16.t. - Dejotāji pa pāriem ar 3 kustību, griežoties kā parādīts ar bultiņām 6.zīmējumā, nostājas aplī ar skatu uz centru (7.zīm.).
Mūzikas 2.daļu atkārt.
- 1. – 4.t. - Dejotāji pa pāriem aplī izpilda 2.kustību vispirms ar skatu uz centru, pēc tam – ar muguru. 4.takts beigās atkal visiem – skats pret centru.
- 5. – 6.t. - Ar 3.kustību, sākot ar labo kāju, pāri dodas uz centru.
- 7. – 8.t. - Turpinot 3.kustību, sākot ar kreiso kāju, dejotāji pagriežas pa kreisi ar muguru pret centru (7.zīm.).
- 9. – 12.t. - Dejotāji izpilda 2.kustību vispirms ar muguru, pēc tam ar skatu pret centru (12.taktī pagriežas ar skatu uz āru).
- 13. – 16.t. - Ar 3.kustību pāri dodas no centra uz āru un pagriežas pa kreisi (8.zīm.). Gājiena beigās visi sadod rokas kopējā aplī (9.zīm.).

CETURTAIS GĀJIENS

1.mūz.daļa, 16 t.

- 1. – 4.t. - Dejotāji ar 1.kustību virzās kopējā aplī pa dejas ceļu. Sadotās rokas elkoņos ieliekas un paceltas krūšu augstumā (9.zīm.).
- 5. – 8.t. - Aplis virzās ar 1.kustību, atkal sākot ar labo kāju, dejas ceļam pretējā virzienā.
- 9. – 12.t. - Apli sašaurinot, visi ar 1.kustību dodas uz centru.
- 13. – 16.t. - Dejotājiem, atmuguriski atkāpjoties no centra, - vīri, pagriežoties pa labi ar muguru pret centru, nostājas ar skatu pret savām partnerēm (8.zīm.). Rokas sānos.

PIEKTAIS GĀJIENS

3.mūz.daļa, 8 t. X 2.

Mūzikas temps lēnāks.

- 1. – 2.t. - Visi ar 4.kustību virzās pa labi. – Vīri ar muguru uz centru – pret dejas ceļu, sievas ar skatu uz centru – pa dejas ceļu. – 2.t.beigās uz „divi”, piesitot kreiso kāju, akcentēti sadod ar kaimiņu dejotāju kreisās rokas priekšā acu augstumā.
- 3. – 4.t. - Sākot ar kreiso kāju, dejotāji izpilda 4.kustību pa kreisi. 4.t.beigās partneri sadod labās rokas krūšu augstumā.
- 5. – 6.t. - Sadotās rokas neatlaižot, partneri ar 4.kustību, virzoties dejas ceļam pretējā virzienā, apmainās vietām.

7. – 8.t. - Vīri ar skatu pret centru izpilda 4.kustību uz vietas. – Sievas, sākot ar kreiso kāju, izgriežas pa labi zem paceltās partnera labās rokas un paliek iekšējā aplī ar muguru pret centru.

Mūzikas 3.daļu atkārtō.

1. – 8.t. - Dejotāji atkārtō iepriekšējo 8 takšu darbību, tikai uzsākot pretējās vietās.

Gājiēna beigās visi nostājas pa pāriem aplī ar skatu pa dejas ceļu. Pāriem rokas sadotas krustiskā satvēriēnā.

STARPSPĒLE – 2 taktis

- 1.t. - Uz „viens” – Solis ar labo kāju sānis pa labi.

Uz „divi” – piesitiens pret grīdu ar kreiso kāju pie labās.

- 2.t. - Tas pats, sākot ar kreiso kāju, pa kreisi.

SESTAIS GĀJIENS

1.mūz.daļa, 16 t.

1. – 4.t. - Dejotāji pa pāriem, ar 1.kustību, sākot ar labo kāju, virzās pa dejas ceļu.
5. – 6.t. - Turpina 2 polkas soļus pa dejas ceļu.
7. – 8.t. - Satvēriēnu nemainot, pāri ar 4 soļiem apgriežas uz vietas dejas ceļa virzienā.
9. – 16.t. - Atkārtōjot 1. – 8.t.darbību, dejotāji pa pāriem iziet divās līnijās un gājiēna beigās nostājas kā parādīts 11.zīmējumā (iezīmētās bultiņas patreiz vēl neņemt vērā).

SEPTĪTAIS GĀJIENS

1.mūz.daļa, 16 t.

1. – 8.t. - Atkārtō dejas otrajā gājiēnā aprakstīto darbību, - tikai tagad dejotāji to izpilda divās līnijās (11.zīm.).
9. – 16.t. - Tāpat kā otrajā gājiēnā dejotāji virzās 4 aplīšos dejas ceļa virzienā (12.zīm.). – Gājiēna beigās – pāri nostājas kā gājiēna sākumā.

ASTOTAIS GĀJIENS

2.mūz.daļa, 16 t. x 2.

1. – 4.t. - Pāri izpilda 2.kustību.
5. – 8.t. - Izpildot 3.kustību (virzoties pa labi, pa kreisi), pretējie pāri apmainās vietām.
9. – 12.t. - Pa pāriem izpilda 2.kustību.
13. – 14.t. - Izpildot 3.kustību, pāri pagriežas ceturtdaļpagriezienu kā parādīts 13.zīmējumā.
15. – 16.t. - Vīri izpilda, sākot ar kreiso kāju 3.kustību uz vietas. – Sievām pagriežoties pa kreisi, partneri nostājas ar labajiem pleciem kopā (11.zīm.). Rokas sānis sadotas un, elkoņos ieliekta, pacelta plecu augstumā.

Mūzikas 2.daļu atkārtō.

1. – 2.t. - Dejotāji pa pāriem izpilda 2.kustību, - papēža – pirkstgala soli ar labajiem pleciem kopā. Pēc tam ar 3 kāju piesitieniem pagriežas pa labi – ar kreisajiem

- pleciem kopā.
3. – 4.t. - Turpinot 2.kustību ar kreisajiem pleciem kopā, beigās pagriež kopā atkal labos plecus.
  5. – 8.t. - Dejojāji pa pāriem ar labajiem pleciem kopā griežas ar 3.kustību uz vietas pretēji dejas ceļa virzienam. Sadotās rokas paceltas plecu augstumā. – 8 taktī sievas ar trim kāju piesitieniem, pagriežoties pa labi, nostājas arī ar skatu pret skatītājiem (15.zīm.).
  9. – 12.t. - Dejojāji ar skatu pret skatītājiem sadod elkoņos liektas rokas un 2 līnijas izpilda 2.kustību uz vietas, negrozoties, sākot vispirms ar labo, pēc tam ar kreiso kāju.
  13. – 16.t. - Dejojāji divās līnijās sadotās rokas ar 3.kustību, sākot ar labo kāju, virzās atmuguriski uz dibenplāna pusi. – Gājiena beigās, atrodoties 2 līnijās. Dibenplānā pāri sadod rokas krusteniskā roku satvērienā.

DEVĪTAIS GĀJIENS

1.mūz.daļa, 16 t.

1. – 2.t. - Pāri ar 2 polkas soļiem dodas uz priekšplānu.
3. – 4.t. - Krustotā roku satvērienā pāri ar 4 soļiem apgriežas uz vietas pa kreisi.
5. – 8.t. - Turpinot 1. – 4.t.darbību, pāri pavirzās vēl uz priekšplānu.
8.takts beigās pirmās līnijas pāri pagriežas ar skatu pret skatuves labo malu (16.zīm).
9. – 16.t. - Ar 1.kustību dejojāji pa pāriem aiziet skatuves labās malas priekšējās kulisēs. – Katram priekšējās līnijas pārim seko otrās līnijas aizmugurējais pāris (7.pārim seko 6., 8.pārim 5.pāris u.t.t.).

KUSTĪBU APRAKSTS

1.kustība

Izpilda pa pāriem 4 taktīs. Rokas priekšā sadotas krustiskā satvērienā. (1.mūz.daļa).

1. – 2.t. - Divi polkas soļi uz priekšu, sākot ar labo kāju.
3. – 4.t. - Četri gājiena soļi uz priekšu, sākot ar labo kāju.

2.kustība

2.mūz.daļa. Izpilda 4 taktīs pa pāriem krustiskā roku satvērienā.

- 1.t. - Uz „viens” – ar nelielu palēcieni uz vietas uz kreisās kājas, labo kāju, celi iztaisnotu, noliek priekšā uz papēža.
Uz „divi” – ar mazu palēcieni uz vietas uz kreisās kājas, vienlaicīgi labo kāju, celi liecot un ar puspirkstiem slidinot pa grīdu, met atpakaļ.
- 2.t. - Sadotās rokas neatlaižot un partneriem griežoties vienam pret otru, ar 3 kāju piesitieniem (labā, kreisā, labā kāja) pagriežas ar skatu pretējā virzienā.
3. – 4.t. - Turpinot 1. – 2.t.darbību, sākot ar kreiso kāju, 3 piesitieni laikā pāri pagriežas ar skatu atkal tajā virzienā, kā bija kustības sākumā.

3. kustība

Izpilda 4 taktīs. Rokas sadotas pa pāriem krusteniskā satvērienā.

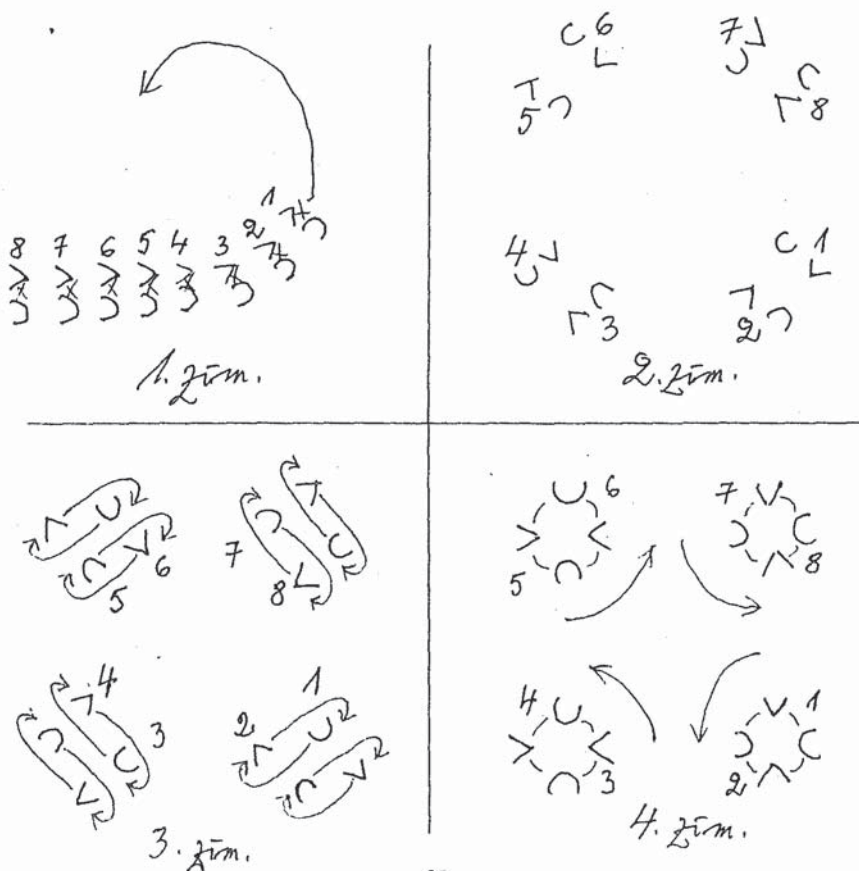
- 1.t. - Divi soļi, sākot ar labo kāju.
- 2.t. - Trīs kāju piesitienu – labā, kreisā, labā.
3. – 4.t. - Kustību turpina, sākot ar kreiso kāju.

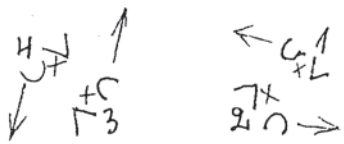
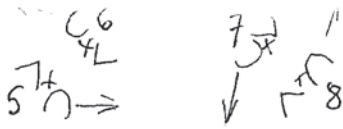
4. kustība

Izpilda 4 taktīs. Mūzikas temps lēnāks (4.mūz.daļa)

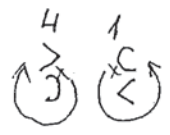
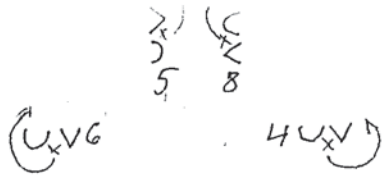
- 1.t. - Divi soļi pa labi, sākot ar labo kāju.
- 2.t. - Uz „viens” – vēl viens solis pa labi ar labo kāju.
Uz „divi” – ar kreiso kāju labajai izpilda nelielu piesitienu, pēc tam kreiso kāju atkal atceļ no grīdas.
3. – 4.t. - Kustību turpina, sākot ar kreiso kāju un virzoties pa kreisi.

Dejas jaunā korekcija 2004.g.martā.

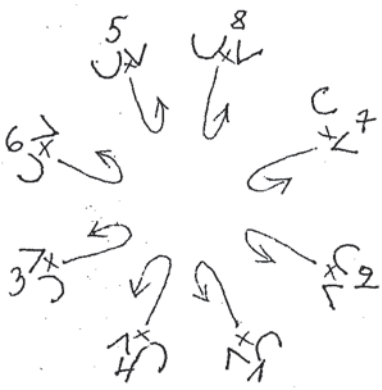

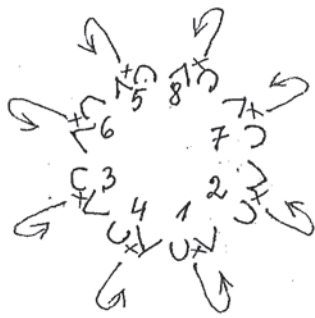
5. Zīm.

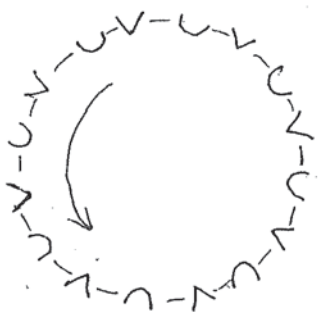
6. Zīm.

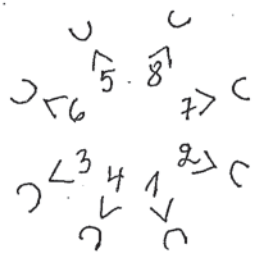
7. Zīm.

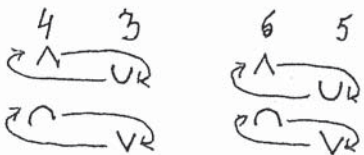
8. Zīm.

9. Zīm.

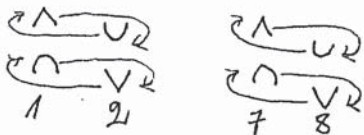
10. Zīm.

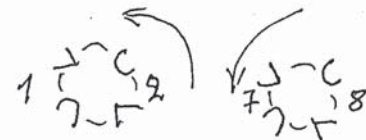
11. 2im.

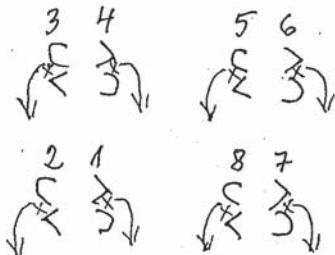
12. 2im.

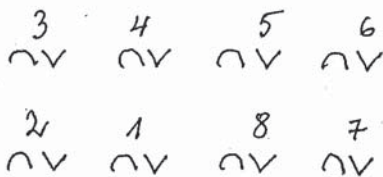
13. 2im.

14. 2im.

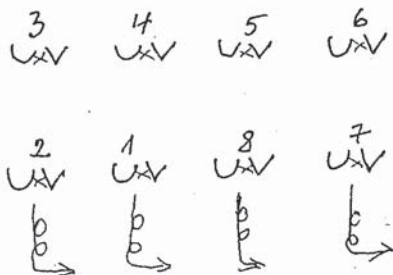

15. 2im.

16. 2im.

U-V-U-V-U-V-U-V
U-V-U-V-U-V-U-V

Videji ātra pēka G. Ordelevska mūzika

Mūzikas kārtība:

- 2 ieradtaktis; [1] x 2; [2] x 2; [2] x 1; [3] x 2
 2 ieradtaktis; [1] x 2; [2] x 2; [1] x 1 (na. beigās)